

Mjölby kommun
Service- och teknikförvaltningen
595 80 Mjölby

Vattenskyddsområde med föreskrifter för grundvattentäkten i Normlösa, Mjölby kommun, Östergötlands län

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken att förordna om vattenskyddsområde för grundvattentäkten i Normlösa, Mjölby kommun. Vattenskyddsområdets omfattning framgår av karta, bilaga 1.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 maj 2015. Föreskrifterna ska enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gälla omedelbart även om de överklagas.

Området är indelat i vattentäktsszon/brunnsområde samt primär och sekundär skyddsszon.

Skyddsföreskrifter

1. § Vattentäktsszon/brunnsområde

Inom vattentäktsszonen/brunnsområdet som utgörs av del av fastigheten Normlösa 3:18 får endast vattentäktssverksamhet bedrivas. Brunnsområdet ska vara inhägnat eller skyddat med överbyggnader som ska hållas låsta.

2. § Hantering av petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen

Primär skyddsszon

För nytillkommande eller ändring av verksamheter som omfattar hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen, såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra miljöfarliga kemiska produkter krävs tillstånd av tillsynsmyndigheten.

Uppställningsplats för mobila cisterner ska vara utrustad eller placerad så att hela den lagrade volymen av petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen vid läckage kan förhindras att tränga ner i marken. Alternativt kan godkända s.k. ADR-tankar användas.

Sekundär skyddszon

För nyttillkommande eller ändring av verksamheter som omfattar hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen, såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra miljöfarliga kemiska produkter krävs anmälan till tillsynsmyndigheten.

Uppställningsplats för mobila cisterner ska vara utrustad eller placerad så att hela den lagrade volymen av petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen vid läckage kan förhindras att tränga ner i marken. Alternativt kan godkända s.k. ADR-tankar användas.

3. § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Yrkesmässig spridning och lagring av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig spridning och lagring av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

4. § Växtnäringsämnen, djurhållning m.m.

Primär och sekundär skyddszon

Nyanläggning, ändring eller utökning av lagringsplats för organiska gödselmedel och/eller lagringsplats för ensilage kräver tillstånd av tillsynsmyndigheten.

Tillfällig lagring av organiska gödselmedel i fält kräver anmälan till tillsynsmyndigheten.

5. § Avloppsvatten samt upplag avfall

Primär och sekundär skyddszon

Maskin- och/eller motorfordonstvätt med avfettningsmedel eller därmed liknande produkter är förbjuden på andra platser än som speciellt anordnats för detta ändamål. Platsen som anordnats för detta ändamål ska anmälas till tillsynsmyndigheten.

Nyetablering av enskilt avlopp är förbjudet.

Upplag av avfall, förorenade massor eller massor med okänt föroreningsinnehåll är förbjudet.

6. § Vägar och väghållning

Primär och sekundär skyddszon

Upplag av asfalt, oljegrus och vägsalt samt anläggningar för tillverkning av asfalt är förbjudet.

Upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför skyddszonen är förbjudet.

7. § Tåktverksamhet och andra markarbeten

Primär och sekundär skyddszon

Nyetablering av tåktverksamhet är förbjudet.

Husbehovstakter får inte etableras utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

8. § Energianläggningar

Primär och sekundär skyddszon

Ny anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla från mark, berg och vatten får inte etableras utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

9. § Vattenverksamhet och vattenbruk

Primär och sekundär skyddszon

Anläggningsarbeten eller annat byggande i vattenmiljö som ej är tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet enligt lag, får inte förekomma utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

Nya anläggningar för yrkesmässig odling eller yrkesmässig övervintring och lagring av fisk eller skaldjur får inte etableras utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

10. § Definitioner

Hantering; betydelsen avser i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, omhändertagande, användning, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförbara förfaranden.

Befintlig verksamhet, befintlig anläggningar m.m. verksamhet och anläggning som pågår, respektive finns, då föreskrifterna i detta beslut träder i kraft.

Ny anläggning, nyetablering m. m.: utförs respektive etableras efter det att föreskrifterna i detta beslut träder i kraft.

Kemisk produkt, kemikalie: avses ett kemiskt ämne och beredningar (blandningar) av kemiska ämnen.

Upplag: plats på marken för kompostering av hushållsavfall från enskilt hushåll är inte att betrakta som upplag av avfall.

Övervintring av fisk: med övervintring avses vattenbruk under den tid på året då vattentemperaturen är lägre än +4° C eller när utfodringen under vinterhalvåret (november till april) uppgår till högst 0,7 % av fiskens vikt per vecka.

11 § Allmänna bestämmelser

a) Tillsyn

Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av miljönämnden i Mjölby kommun. Länsstyrelsen har med stöd av § 10 Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken överlåtit det operativa tillsynsansvaret för vattenskyddsområden som beslutats av Länsstyrelsen (undantag för Högby vattenskyddsområde) till den kommunala nämnden för miljöfrågor i beslut den 17 juni 2011 (dnr 504-20998-06, 504-5357-10).

b) Tillstånd och anmälan

I det fall tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska det prövas av tillsynsmyndigheten.

c) Dispens

Om särskilda skäl föreligger får Länsstyrelsen ge dispens från dessa föreskrifter efter att ha hört övriga berörda kommunala myndigheter och berörd huvudman för vattentäkten. En dispens får förenas med de villkor som behövs. Dispens från föreskrifterna kan endast medges under förutsättning att åtgärderna är förenliga med föreskrifternas syfte.

d) Överträdelse

I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff för överträdelse av dessa föreskrifter.

e) Skyltning

Där väg passerar gräns till vattenskyddsområdet samt där så behövs vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annars mark får tas i anspråk för detta. Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från Naturvårdsverket.

Där petroleumprodukter eller andra ämnen hanteras i en omfattning som kan medföra risk för förorening av vattentäkten, ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdet.

f) Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage som utgör risk för vattenförorening skall omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom därom. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112.

Redogörelse för ärendet

Syfte och motiv för ansökan

Syftet med inrättandet av vattenskyddsområdet är att, med stöd av föreskrifterna i beslutet, långsiktigt säkerställa vattentillgången och råvattenkvaliteten i Normlösa vattentäkt.

De riskanalyser som utförts av kommunen visar att det finns ett visst behov av att stärka skyddet. Att inrätta ett vattenskyddsområde för Normlösa grundvattentäkt är en åtgärd av flera för att uppfylla lagstiftningen, t ex miljökvalitetsmålet för grundvatten av god kvalitet samt åtgärdsprogram i förordningen om kvaliteten på vattenmiljön.

Skyddsområdets avgränsning

Avgränsningen av skyddsområdet har följt tre principer. Den första principen är de geologiska och hydrogeologiska förhållandena på platsen. Det område som avgränsats är mark där isälvsavlagringen går i dagen och som avgränsas av Svartån i norr och i väster samt av finkornigare svallmaterial i väster. Den andra principen är avståndet till vattentäkten. Avståndet till vattentäkten har betydelse för möjligheterna att skydda vatten genom fastläggning och utspädning av föroreningar och genom att vinna tid för att kunna åtgärda eventuell förorening. Den tredje principen är att lägga gränser där en naturlig avgränsning redan finns t ex vägar, fastighetsgränser, vattendrag, diken etc.

Det primära skyddsområdet är avgränsat så att avståndet till vattentäkten i nordsydlig riktning är mellan 200 och 250 meter till vattentäkten (om strömningshastigheten är 100 m/år innebär det att strömningstiden är 3 månader från gränsen för den primära skyddszonen). I söder avgränsas det primära skyddsområdet av en väg utifrån avståndsprincipen och praktiska aspekter. Mot öster ingår även områden med svallmaterial som överlagrar isälvsaterialet. Detta beror på att svallaterialet bedöms vara relativt tunt nära åsen och av praktiska skäl genom att en naturlig avgränsning har kunnat användas.

Det sekundära skyddsområdet har avgränsats utifrån isälvsavlagringens utformning, avstånd till vattentäkt, grundvattenströmningens riktning och av de naturliga praktiska förutsättningarna i form av fastighetsgränser, vägar och ledningsdragningar.

Riskinventering/riskanalys

Av riskinventeringen framkommer att de främsta riskobjekten utgörs av jordbruket, bebyggelsen (framför allt avloppsnätet) och tippningen i närliggande grustäkt. Riskerna kan minskas genom att hålla anläggningarna i gott skick, begränsa utnyttjande av gödningsmedel, inhägna eller återställa grustäkten och att minska utnyttjande av kemikalier som kan skada vattenmagasinet.

Svartåns avrinningsområde är stort och inkluderar stora arealer av jordbruksmark. Näringsämnesbelastningen på Svartån har sedan slutet av 1960-talet varit relativt konstant. Risken för att Svartåns vatten skulle påverka grundvattenkvaliteten är dock

liten, men problem med närsalter bedöms förekomma eftersom vattentäkten ligger inom ett jordbruksintensivt område.

Ärendets handläggning

I november 1994 inlämnade Mjölby kommun, nedan kallad sökanden, in ett förslag till avgränsning och skyddsföreskrifter för ett vattenskyddsområde i Normlösa. Den 19 november 2003 remitterades förslag till beslut i ärendet till berörda sakägare. Inkomna erinringar ledde till att Länsstyrelsen inbjöd parterna till överläggningar på Länsstyrelsen den 20 januari 2004. Vid mötet diskuterades ärendets beredning, områdets avgränsning och förslagen till skyddsföreskrifter. De erinringar som framfördes vid olika tillfällen under den inledande processen ledde till att kommunen i samråd med Länsstyrelsen beslutade omarbeta det lagda förslaget. Ett nytt förslag till områdesavgränsning och skyddsföreskrifter presenterades för sakägarna vid ett samrådsmöte i Normlösa den 3 maj 2006. Framförda synpunkter inarbetades därefter och den 14 juli 2006 inkom en slutlig version av ansökan om fastställande av skyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Normlösa grundvattentäkt till Länsstyrelsen för beslut.

Länsstyrelsen har skickat ansökan för synpunkter till Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges Geologiska Undersökning, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Lantbrukarnas Riksförbund och Mjölby kommun.

Juni 2014 har markägare och sakägare förelagts att yttra sig över Tekniska kontorets förslag till vattenskyddsområde.

Sammanfattning av inkomna synpunkter och bemötande av dessa

Yttranden i ärendet har inkommit från följande remissinstanser och sakägare:

Miljönämnden i Mjölby kommun
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
Tekniska kontoret i Mjölby kommun
Trafikverket
Karl-Gustav Westman, Skeppsås Brobygård 1
Skogsstyrelsen
Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU)

Yttrandena har främst gällt synpunkter på avgränsningen av skyddsområdet respektive föreskrifterna.

Områdets avgränsning

SGU menar att någon hänvisning till faktiska mätningar av grundvattenytans lutning eller andra noggrannare hydrogeologiska undersökningar saknas men att de bedömningar som utförts dock kan vara relevanta för området. Med mer underlagsdata i form av mätningar av grundvattennivåer i brunnar och i observationsrör i området skulle avgränsningen av skyddszonerna förmodligen kunna förbättras ytterligare. SGU pekar vidare på att det inte framgår om någon

hänsyn har tagits till eventuella riskobjekt inom området vid avgränsningen. Sökanden håller inte med om detta även om den rent naturvetenskapliga avgränsningen skulle kunna finjusteras. Ett flertal andra faktorer som till exempel risk och riskacceptans, praktiska avgränsningar vid naturliga gränser har stor betydelse för att föreskrifter ska uppfattas som både nödvändiga och tillräckliga. Som exempel har vi vid avgränsningen åt öster valt ett dike för att underlätta rationell markanvändning även om argument kan finnas att minska det primära skyddsområdet i denna riktning.

SGU pekar på att i förslaget finns ingen tertiär skyddszon med, och motiv till detta saknas. Sökanden bedömer att transporttiden för grundvatten och eventuella föroreningar inom de delar som ligger inom tillrinningsområdet men utanför den föreslagna sekundära zonen är så lång att det finns tillräcklig lång tid för kontroll och åtgärder för att säkra dricksvattnet.

SGU anser sammanfattningsvis att förslaget borde underbyggas med mer mätningar som styrker det föreslagna skyddsområdet. Sökanden delar uppfattningen att ytterligare observationer i brunnar och grävda brunnar i Normlösa, där akvifären troligen är sammanhängande kan bidra till en tydligare bild av strömningsriktningar och en bedömning av tillrinningsområdets storlek, däremot tror sökanden inte att detta är avgörande för avgränsningen och indelningen i skyddszoner.

Vidare har SGU påpekat att i underlaget hänvisas till en provpumpning utförd 1956 med ett uttag på ca 1 l/s ur en vattentäkt i Normlösa. Enligt handlingarna är den nuvarande vattentäkten utförd 1977, och även om de hydrogeologiska förutsättningarna borde vara liknande, framgår det inte om den brunn som provpumpades 1956 är direkt jämförbar med den nuvarande brunnen. I hänvisningen till den tidigare provpumpningen konstateras att avsänkningen vid uttaget blev måttlig (0,4 m) samt att grundvattenströmningen i avlagringen kan antas vara ungefär nordvästlig. Det framgår inte av underlaget om grundvattenströmningen även vid uttagen fortfarande är riktad mot Svartån, eller om man vid större uttag kan vända grundvattenströmningen vid Svartån. Om man vid maximala uttag fortfarande har en bibehållen strömning ut mot Svartån, torde behovet för att inkludera Svartån i vattenskyddsområdet inte föreligga. I det äldre förslaget till vattenskyddsområde framgår att grundvattenkvaliteten i Normlösa vattentäkt inte tyder på någon påverkan från Svartån, men att det inom delar av grundvattenmagasinet kan ske ett visst utbyte med ytvatten. Någon bredare motivering till detta finns inte i handlingarna, dvs. om detta kan avses gälla de nordligaste delarna av grundvattenmagasinet som ligger i anslutning till Svartån eller inte.

Sökanden bedömer att denna omständighet inte i sig är tillräcklig för att man ska inkludera Svartån i skyddsområdet. Även om man vid enstaka tillfällen vänder strömningsriktningen kommer detta inte att orsaka en risk för påverkan på vattentäkten då marklagren innebär en rening av det infiltrerade vattnet.

Vattendom

SGU anser att tillstånd bör sökas för grundvattenuttaget vid Normlösa vattentäkt. LRF delar SGU:s uppfattning att en vattendom för uttaget i Normlösa behöver sökas. De menar att det är ställt utom allt tvivel att uttaget, inte minst genom kravet på att inrätta vattenskyddsområde, kommer att påverka enskilda intressen. Ett sådant krav kan också ligga i linje med vattendirektivets kommande åtgärdsprogram. Sökanden menar att Mjölby kommun har bedrivit vattentäkt sedan 1977 och har inte haft problem med vare sig vattentillgång, försämringar i vattenkvaliteten eller problem med sinande brunnar i grannfastigheterna. I Miljöbalken anges att allmänna vattentäkter i regel bör ha tillstånd om det inte är uppenbart att allmänna eller enskilda intressen inte påverkas. Sökanden anser att då vattentäkten drivits under lång tid utan att nämnda intressen visats vara påverkade är det inte tvingande att inneha tillstånd. Med hänsyn till att uttaget har pågått under lång tid och inga olägenheter har förekommit ser sökanden inget behov av att söka tillstånd för vattenuttag.

Reservvattenförsörjning

Om reservvattenförsörjning saknas för Normlösa samhälle anser SGU att Mjölby kommun bör se över möjligheterna till sådan, alternativt ha en beredskapsplan för hur man hanterar ett bortfall av möjligheterna att ta vatten ur vattentäkten vid Normlösa. Sökanden påtalar att reservvattenplan finns för hela kommunen och att även Normlösa omfattas.

Risakanalys

I det PM (2006) som ligger till grund för vattenskyddsområdet finns ingen riskanalys bifogad. Det äldre förslaget (2004) har ett kapitel om potentiella föroreningsrisker, detta behandlar till stor del Svartåns avrinningsområde och ytvattenproblematiken i vattendraget. En mer relevant riskanalys bör genomföras för området.

Sökanden delar denna uppfattning om behovet av regelbundna riskanalyser och att lämpligt tillfälle kan vara nu eftersom det var 5 år sedan det ursprungliga förslaget togs fram och en riskbedömning (C-EMIR) senast gjordes.

Synpunkter på förslag till föreskrifter

2 § Brandfarliga vätskor

LRF anser att hänsyn inte har tagits till den förändring som genom NFS 2009:3 infördes i föreskrifterna kring lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2003:24). Förändringen innebär att befintliga cisterner inom vattenskyddsområde normalt inte ska beläggas med ett åläggande att utrustas med sekundärt skydd. Underlaget visar inte något som gör att det finns anledning att frånga Naturvårdsverkets föreskrifter i detta avseende, varför § 2 förslagsvis ändras till, "Nya förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer...". Informationen i meningen som börjar med "Befintliga cisterner..." behöver utgå, dels för att hänvisning till kommunens föränderliga riktlinjer inte är rättssäker och dels för att lagstiftningen inte medger att annat än inskränkningar kan meddelas inom vattenskyddsområde med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken.

Miljönämnden har meddelat att med nuvarande upplägg är det både en tillstånd/anmälningsskyldighet och ett förbud på förvaring av mer än 250 l petroleumprodukter med undantag för uppvärmningsändamål. Det blir en dubbelreglering och en onödig stor inskränkning. Eventuell reglering av förvarade mängder kan göras inom ramen för ett tillstånd. Vidare borde även andra petroleumprodukter än för uppvärmning kunna förvaras, då dessa troligen förvaras och hanteras på samma sätt och inte medför större risker. Miljökontoret föreslår därför att stycket ”Hantering av mer än 250 liter...” tas bort.

3 § Bekämpningsmedel

Karl-Gustav Westman, Skeppsås Brobygård 1. Enligt förslaget kommer all användning av kemiska bekämpningsmedel vara förbjuden inom den primära zonen. Idag finns bra simuleringsverktyg framtagna för beräkning av läckage av bekämpningsmedel till grundvatten. I den primära zonen är de geologiska förhållandena kända vilket gör att det skulle vara möjligt att simulera läckaget. Hantering av bekämpningsmedel bör även vara tillåten i den primära zonen efter ansökan om tillstånd hos miljönämnden. Samma förfarande som i den sekundära zonen. Spridning av kemiska bekämpningsmedel bör vara tillåten i både primär och sekundär zon efter simulering. Sökanden anser att hantering och lagring av bekämpningsmedel ska vara förbjudet i den primära zonen enligt förslaget.

LRF anser att det saknas en kvalificerad analys över fynden av bekämpningsmedel i vissa kommunala vattentäkter, i synnerhet eventuella fynd i de täkter som föreskrifterna avser. Det är väl känt att de fynd som förekommer i vissa grundvattentäkter i stor utsträckning hänförs till en sedan länge lämnad rekommendation och sådana fynd kan inte utan vidare användas som motiv för att reglera dagens användning. Självklart ska inte dagens jordbruk påverka grundvattnet i negativ riktning, men det ställs högre krav på kommunens analys än den som presenteras i underlaget.

Miljökontoret anser att ”yrkesmässig hantering” är en rimlig formulering, där hushållens användning inte regleras.

4 § Växtnäringsämnen och djurhållning m.m.

Miljökontoret anser att det bör vara möjligt att utöka befintlig gödselvårdsanläggningar, urinbrunnar och ensilageanläggning inom den primära skyddsområdet efter tillstånd från miljönämnden. Det får exempelvis anses vara en större risk för förorening om det finns en underdimensionerad gödselvårdsanläggning än om det finns en nyare med tillräcklig lagringskapacitet.

6 § Avloppsvatten och upplag av avfall

I primär skyddszon är tvätt med avfettningsmedel förbjudet. Det är även förbjudet att anlägga ny anläggning för behandling av spillvatten och annat avloppsvatten. Miljökontoret anser att maskin- och fordonstvätt bör kunna vara tillåtet på befintlig spol- eller gödselplatta som är kopplat till uppsamlingskärl, om detta godtagits av miljönämnden.

7 § Vägar och vägunderhåll

LRF bedömer att det är positivt att väghållaren för allmän väg åläggs att vidta fysiska åtgärder för att säkra vägen för olyckstillbud, men är av uppfattningen att det är orimligt att ställa samma krav på enskilda väghållare med begränsad genomgående trafik. Trafikverket önskar att stycket ”allmän väg ska vara försedd med de ändamålsenliga skyddsanordningar som erfordras för vattenskyddet”, gäller nyanläggning av väg. Tekniska kontoret anser att meningen ”ny väg får anläggas endast om nödvändiga skyddsåtgärder vidtas för att förhindra förorening av mark eller grundvatten istället ska läggas till.

Trafikverket önskar att få utföra normalt belägningsunderhåll och övrigt vägunderhåll utan samråd med miljönämnden. Tekniska kontoret anser att detta krav ska stå kvar.

Transport av farligt gods

LRF påpekar att tillståndsplikten för genomgående transport av farligt gods inom Normlösa vattenskyddsområde är problematisk och det är inte genomtänkt hur detta ska kontrolleras. Ett nekat tillstånd medför också ett orimligt krav på långa omvägar. Regleringen bör omformuleras. Sökanden anser att genomgående transport av farligt gods bör ske på av länsstyrelsen rekommenderade vägar i Normlösa. Sökanden menar vidare att i och med formuleringen ”bör” kan transport till fastigheter i nära anslutning till vattenskyddsområdet även ske på andra vägar.

Miljöfarlig verksamhet

Miljökontoret anser att det är oklart vilka typer av verksamheter som avses kräva tillstånd i den sekundära skyddszonen.

Skogsbruk

Skogsstyrelsen har meddelat att inom det föreslagna skyddsområdet bedrivs nästan ingen skoglig verksamhet överhuvudtaget.

Den skogliga beröringen i förslaget avser permanenta upplag av flis, bark, timmer m.m. vilka förbjuds inom det primära skyddsområdet. Skogsstyrelsen har inget att erinra mot förslaget.

Länsstyrelsens bedömning

Skyddsområdets avgränsning

Länsstyrelsen anser att den föreslagna avgränsningen av vattenskyddsområdet är lämplig för att uppnå ett ändamålsenligt skydd för den aktuella vattentäkten.

I Naturvårdsverkets handbok, 2010:5, rekommenderas att en vattentäktzon avgränsas som ett område kring uttagsbrunnen. Vattentäktzonen bör vara skyddad mot obehöriga och skyddas på lämpligt sätt. Så är fallet i det härmed beslutade vattenskyddsområdet.

Den primära och sekundära zonens utbredning bedöms ha tagits fram med en acceptabel noggrannhet med hänsyn till områdets heterogena geologi som försvårar möjligheterna att göra en exakt avgränsning med en rimlig omfattning på de hydrogeologiska undersökningarna. Länsstyrelsen delar SGU:s bedömning att provpumpning troligen är den bästa metoden för att få fram en ytterligare bättre bild av förhållandena i dessa lägen.

Synpunkter på enskilda föreskrifter

Brandfarliga vätskor och andra kemiska produkter (2 §)

Länsstyrelsen anser att föreskriftsförslaget ”hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska får inte förekomma annat än för försörjning och uppvärmning av bostads-, industri- eller jordbruksfastighet” ska utgå. Föreslagen föreskrift bedöms inte medföra större risker då förvaringen och hanteringen rimligen bör bedrivas på samma. Syftet med föreskriften är att förebygga utsläpp av petroleumprodukter och/eller andra för grundvattnet skadliga kemiska ämnen som riskerar att skada vattentäktens kvalitet antingen genom akuta utsläpp (olycka) eller genom diffus påverkan från många mindre utsläppskällor.

Jordbruk, djurhållning samt kyrkogårds- och trädgårdsskötsel (3 §)

Rubriken jordbruk, djurhållning samt kyrkogårds- och trädgårdsskötsel har delats upp på två föreskrifter och benämns bekämpningsmedel (3 §) respektive växtnäringsämnen och djurhållning (4 §).

De beslutade föreskrifterna gällande bekämpningsmedel följer Naturvårdsverkets handbok, (2010:5).

Länsstyrelsen anser att stallgödsel är mycket väl reglerad genom Jordbruksverkets föreskrifter. Lantbruksverksamheter har därmed krav att följa dessa föreskrifter och det saknas därför motiv att genom vattenskyddsföreskrifterna reglera spridning av gödsel i vattenskyddsområdet. Vidare saknas det också motiv att förbjuda nyanläggning, ändring eller utökning av lagring för stallgödsel och ensilage. Länsstyrelsen anser att det får anses vara en större risk för förorening om det finns en underdimensionerad gödselvårdsanläggning än om det finns en nyare med tillräcklig lagringskapacitet och har därför ändrat föreslagen föreskrift på så sätt att det krävs tillstånd för ändring eller utökning av lagring av stallgödsel.

Avloppsvatten samt hantering av avfall (5 §)

Formuleringen anläggning av ytterligare infiltrationsanläggningar har ersatts med nyetablering av enskilt avlopp, för att förtydliga att det är enskilt avlopp som avses.

Formuleringen maskin- och/eller motorfordonstvätt med annat än vatten är förbjudet har ersatts. Länsstyrelsen anser att formuleringen är väl snäv. Länsstyrelsen anser istället att maskin- eller fordonstvätt bör kunna vara tillåtet på exempelvis befintlig spol- och gödselplatta som är kopplat till uppsamlingskärl, men att denna ska vara anmäld till tillsynsmyndigheten.

Vägar och väghållning (6 §)

Formuleringen ”allmän väg ska vara försedd med de ändamålsenliga skyddsanordningar som erfordras för vattenskyddet”, har strukits. Länsstyrelsen kan i vattenskyddsområde endast meddela föreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken som innebär inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området. Länsstyrelsen kan däremot inte med stöd av dessa bestämmelser ställa krav på fastighetsägare eller t.ex. Trafikverket att utföra eventuella önskvärda förbättringar av anläggningar eller andra aktiva åtgärder inom området.

Föreslagen föreskrift att ”Vägsalt får användas endast för prognostiserad halka eller vid halka. Dammbindningsmedel får användas endast i den omfattning som behövs för normalt underhåll av vägar i området” har strukits. Länsstyrelsen finner att föreskriften inte uppfyller rimliga krav på precisering.

Föreslagen föreskrift att ”Allmänna parkerings- och uppställningsplatser för motorfordon får inte anläggas utan tillstånd av byggnadsnämnden” har tagits bort eftersom det regleras av annan lagstiftning.

Vattenverksamhet och vattenbruk (12 §)

Länsstyrelsen bedömer att formuleringen i kommunens förslag till föreskrift riskerar att bli otydlig. I föreslagen föreskrift anges att det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för vattenarbeten och vattenbruk. Länsstyrelsen bedömer istället att föreskriften bör anges som att anläggningsarbeten eller annat byggande i vattenmiljö som ej är tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet enligt lag inte får förekomma utan tillstånd av tillsynsmyndigheten.

Miljöfarlig verksamhet

Föreslagen föreskrift avseende reglering av miljöfarlig verksamhet i 6 § i kommunens förslag till föreskrift har strukits. Regleringen avsåg etablering av sådan miljöfarlig verksamhet som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten och som inte regleras i någon föreskrift. Länsstyrelsen anser att denna föreskrift har tolkningsutrymme och är otydlig. Länsstyrelsen bedömer därför att de verksamheter som kan komma att påverka grundvattnet och vattentäkten regleras i övriga föreskrifter.

Farligt gods

Länsstyrelsen anser att föreskrifterna om transport av farligt gods bör utgå och att påverkan på grundvattentäkten från transporterna förebyggs effektivare på annat sätt än genom vattenskyddsföreskrifter.

Skogsverksamhet

Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av både förändrad lagstiftning och teknikutveckling inom området att föreskrift om upplag av timmer, bark etc. fyller en begränsad funktion idag. Föreskriften har därför utgått.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det föreslagna skyddsområdet behövs för att långsiktigt trygga en vattenförsörjning av god kvalitet till människor och verksamheter i Normlösa, Mjölby kommun.

Föreslagen områdesavgränsning och indelning i primär och sekundär skyddszon samt föreslagna skyddsföreskrifter bedöms vara utformade så att inskränkningen i enskilds rätt inte går längre än vad som krävs för att tillgodose skyddsområdets syfte.

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att ett vattenskyddsområde med föreskrifter för vattentäkten Normlösa är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av området enligt 3 och 4 kapitlet miljöbalken, de nationella miljökvalitetsmålen, EU:s ramdirektiv för vatten, samt de kvalitetskrav som ställs på råvatten.

Vattenskyddsområdet strider inte mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan och bygglagen (2010:900).

Länsstyrelsen finner på ovanstående grunder att ett vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter ska fastställas för grundvattentäkten Normlösa.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 maj 2015 och gäller enligt 7 kap. 22 §, miljöbalken även om de överklagas.

Ersättning

De föreslagna föreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Om en fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan krav om ersättning framföras till sökanden. Om överenskommelse ej nås kan talan om ersättning eller inlösen föras i Mark- och miljödomstolen enligt 31 kap. miljöbalken.

Vattendom

Länsstyrelsen erinrar om att kommunen bör överväga att söka vattendom hos Mark- och miljödomstolen för att trygga sitt vattenuttag för framtiden.

Övrigt

Det åligger såväl ägare som nyttjanderättshavare av fastighet och verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet att i berörda delar följa dessa föreskrifter. Länsstyrelsen anser att huvudmannen för vattenverket därför regelbundet, men minst vart femte år, bör informera om vattenskyddsområdet och dess föreskrifter och om vad som i övrigt kan medföra risk för vattenförorening.

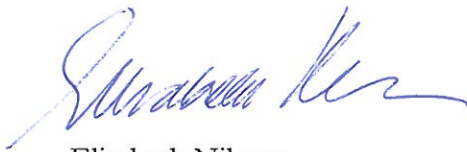
Upplysning

Detta beslut kungörs i Östergötlands läns författningssamling samt i Östgöta Correspondenten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 2 (Miljö- och energidepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

I beslutet har förutom undertecknade även Länsassessor Karin Fridell, Miljöskyddsdirektör Karin Sigvardsson, Samhällsplanerare Lena Lindgren, Lantbrukskonsulent Per Lindmark, Lantbrukskonsulent Kristina Grill deltagit.

Elisabeth Nilsson
Landshövding

Camilla Sigefjord
Byrådirektör

Bilaga

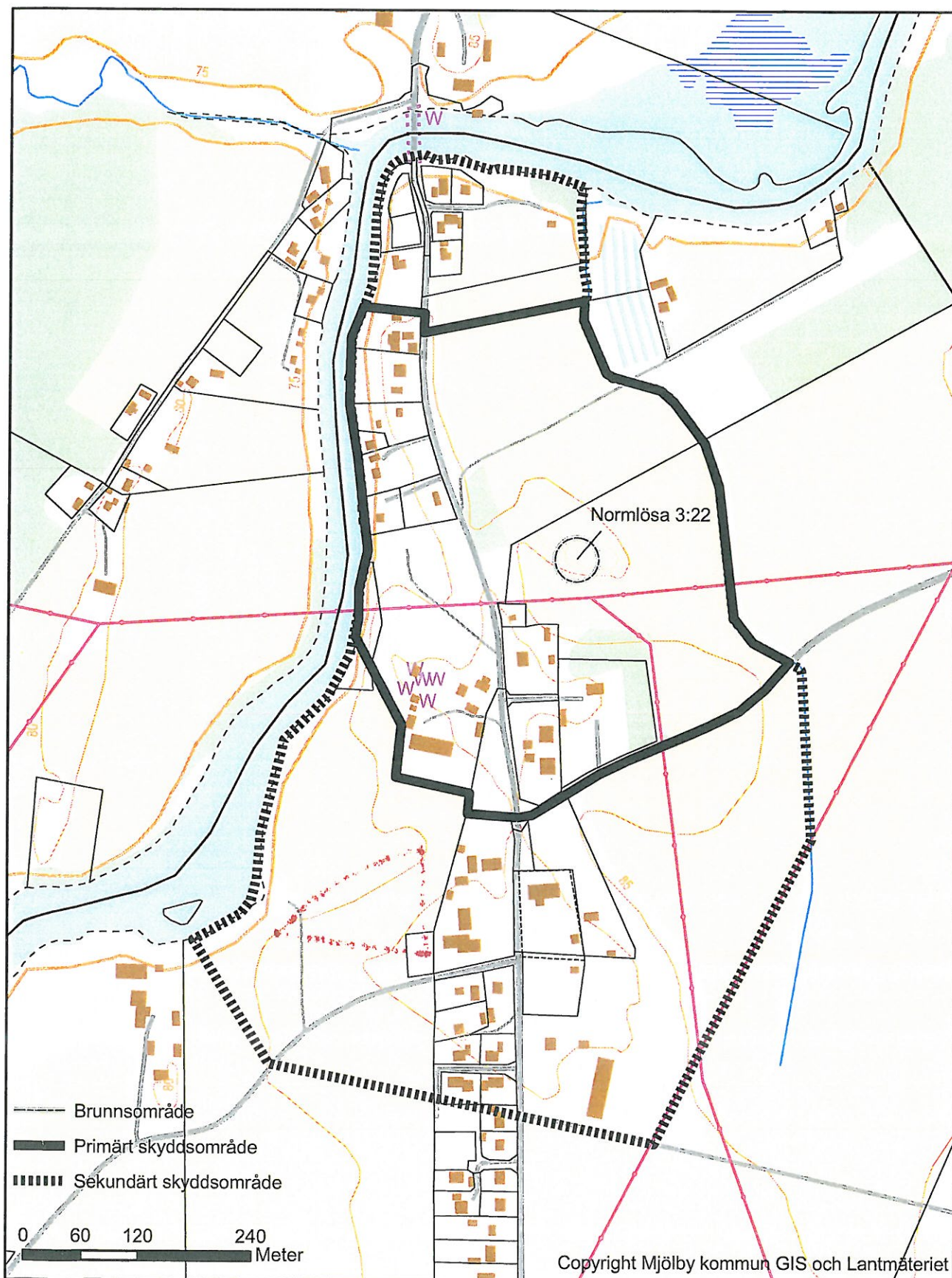
1. Karta med skyddsområdesgränser
2. Hur man överklagar

Utsändningslista

Mjölby kommun, Service- och Teknikförvaltningen
Mjölby kommun, Kommunstyrelsen
Mjölby kommun, miljönämnden
Trafikverket
Lantbrukarnas Riksförbund, Östergötland
Naturvårdsverket
Sveriges Geologiska undersökningar
Skogsstyrelsen
Havs- och vattenmyndigheten
Länets författningssamling
Akten

Fästighetsägare

Skyddsområde, Kommunal dricksvattentäkt, Normlösa

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga beslutet skall göra det i ett brev, som skickas till

Länstyrelsen
581 86 LINKÖPING

Brevet måste ha kommit hit inom **tre veckor** från den dag då den som klagar fått del av beslutet. Länstyrelsen skickar därefter överklagandet för prövning till *Regeringen, Miljö- och energidepartementet*.

I brevet skall du ange vilket beslut som överklagas och hur du vill att beslutet skall ändras. Uppge också namn, adress och telefonnummer.

Om du behöver fler upplysningar, kan du vända dig till länstyrelsen.

Formulär 115 (2011)

Kungörelse

Beslut om vattenskyddsområde samt föreskrifter om skydd för grundvattentäkten Normlösa belägen inom Mjölby kommun

Länsstyrelsen har den 6 februari 2015, med stöd av 7 kap 21 och 22 §§ miljöbalken (1998:808) fastställt skyddsområde samt skyddsföreskrifter för grundvattentäkten Normlösa belägen inom Mjölby kommun.

Beslutet finns hos Länsstyrelsen, miljöskyddsenheten, Östgötagatan 3 samt hos Service- och teknikförvaltningen i Mjölby kommun, Stadshuset, Burensköldsvägen 11, 595 80 Mjölby.

Beslutet kan överklagas till regeringen. Överklagandet ska ha inkommit till Länsstyrelsen i Östergötland senast den 6 mars 2015. Ange diarienummer 513-7692 -12.

Införes i Östgöta Correspondenten

Betalas av sökanden: Service- och teknikförvaltningen i Mjölby kommun, 595 80
MJÖLBY

akten (kommundossier)

Kopia till:

Catharina.gustafsson@lansstyrelsen.se

Maria.aslund@lansstyrelsen.se

Sökanden